

Lesbrief groep 7-8 Denken over Taal,

In deze workshop onderzoeken kinderen het effect van taalgebruik door na te denken en praten over taal, begrijpen, betekenis. In een 'Animatie van Taaldenkers' laten ze hun bevindingen en ervaringen zien.

Aanloop, les door de leerkracht (30-45 minuten)

1. De leerkracht gaat (15 min) met de leerlingen nadenken over taal. Stel vragen als: Hoe kan het dat je de hele dag door dingen zegt die je niet van te voren hebt bedacht? Hoe weet je of de ander altijd begrijpt wat je bedoelt Kun je onbekende woorden begrijpen? Hoe?
2. Vraag elke leerling zoveel mogelijk vreemde, gekke, onbekende woorden te verzamelen in een van de Waadhokse talen. Zoek bijv. in en rond de school. De woorden schrijven ze op, en nemen ze mee naar de klas. Bespreek klassikaal de gevonden woorden. Waar; in welke taal?
3. Kies 2 woorden uit om klassikaal verder te bespreken. Stel vragen als: *wat denk je dat het betekent? Hoe gebruik je het woord? Hoe klinkt het? Laat de kinderen zoveel mogelijk antwoorden opschrijven. Zorg ervoor dat elke leerling **3 ongeraden en onbekende** woorden over heeft voor de les van de vakdocent.

Activiteit door vakdocent in de klas (2 uur)

nodig: digibord, groepjes van 3 leerlingen, ruime lege tafels, loopruimte; per groepje papier, schaar, potlood, lego, foto's klei, puppetpins, uitgeknipte vormen op tafel.

In deze workshop verbeelden de leerlingen onbekende, vreemde, gekke woorden (in één van de Waadhokse talen: Fries, Franekers, Bildts, Nederlands), en toveren nieuwe verhalen te voorschijn met stopmotion en animatie. Een animatie maken is veel werk. Als de groep iets van 10 of 30 seconden heeft gemaakt, wees trots en enthousiast.

NB: iPad of fototoestel om te filmen, plus materialen worden verzorgd door de vakdocent ism met Keunstwurk.

Doordenken over Taal/Tips van de vakdocent voor de leerkracht

- Zoek eens naar woorden die alleen bij jullie thuis worden gebruikt (thuistaal). Onderzoek waar het vandaan komt, hoelang het woord al gebruikt wordt, wie het als eerste ooit zei? Zou je het willen delen? Vaker gebruiken? Ruilen? Wat vind je er mooi aan, waat maakt dat je het zo zegt?
- Kies met de hele klas één woord uit, bedenk hier gezamenlijk een verhaal bij. Laat elk groepje een deel van het verhaal animeren. (optie: schrijf het verhaal als scenario, met begin-midden-eind)
- Een leerling kan natuurlijk ook zelf een heel nieuw woord bedenken met elementen uit de eigen taal. Een woord dat helemaal nog niet bestaat; dat door de animatie betekenis krijgt.
- Of maak een rap van de woorden
- Of maak een schilderij van het verhaal, film het schilderproces.
- Of maak er een schoolbrede activiteit van: vraag leerlingen van groep 1 en 2 in tekening de woorden uit te beelden. Vraag kinderen van groep 3 en 4 om er een 'plek' voor te maken: kast, hekwerk, doos, waarin ieder 'woord' bewaard kan worden. Maak een 'museum van onvergetelijke woorden van' (of verzin zelf een naam voor je museum)
- FILM het hele proces en speel de film als een loop (doorgaande film) af in het museum
- Maak een verzonnen of echt digitaal/gefilmd poëzie-album/vriendenboek.
- Film een dansend Waadhokse-klanken-alfabet. (letters maken met je lichaam; letters van takjes, etc)
- Laat de leerlingen een manier bedenken om zelf Taaldenken (welke, wat voor) te filmen.

Deze lesbrief is ontwikkeld voor het Meertaligheidsprogramma van Waadzinnig, cultuurprogramma gemeente Waadhoeke.